

گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

بررسی آسایش اقلیمی شهرستان شیراز و فسا با استفاده از مدل دمای موثر

۱-رییس دانشکده تحصیلات تکمیلی و آموزش الکترونیکی، دانشگاه پیام نور مرکز اصفهان، دکتر هوشمند عطایی

hoo_ataei@yahoo.com

۲-دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور مرکز اصفهان، گروه جغرافیا، مهدی توانا mehditavana91@yahoo.com

۰۹۱۷۷۱۰۴۴۷۰

چکیده

توریسم یک بخش اقتصادی حساس به آب و هوا به شمار می رود و در مواردی وابستگی به ویژگی های اقلیمی در مورد تقاضای توریسم هم منشاء پیدایش و هم عامل محدود کننده آن به شمار می رود. آب و هوا تاثیر شدیدی بر بخش تفریحات و توریسم دارد و در برخی مناطق بیانگر یک منبع طبیعی است که صنعت توریسم بر مبنای آن پیش بینی می شود. همه عناصر اقلیمی در سلامتی، آسایش، تفریح مردم و جلب گردشگر نقش دارند، ولی نقش برخی از عناصر منجمله دما، رطوبت نسبی، ساعات آفتابی و باد اهمیت بیشتری دارند. تاثیر جاذبه ها و موانع اقلیمی بر توریسم از اهمیت بالایی برخوردار است. در این مقاله با استفاده از شاخص دمای موثر به بررسی اقلیم گردشگری شیراز و فسا پرداخته شده است. این شاخص با استفاده از پارامترهای میانگین دمای روزانه و رطوبت نسبی شرایط اقلیمی را برای فعالیت گردشگری و توریسم مورد ارزیابی قرار می دهد. هدف این تحقیق شناخت آسایش اقلیمی ماهانه این دو شهر با روش شاخص دمای موثر می باشد تا شرایط آسایشی مطلوب شیراز و فسا در مقیاس ماهانه تعیین

گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

گرد.د.در دو ایستگاه شیراز و فسا شاخص مورد نظر در دوره آماری ۳۹ ساله (۲۰۰۵-۱۹۶۶) محاسبه شد.

واژه های کلیدی: گردشگری، دمای موثر، شرایط اقلیمی، آسایش اقلیمی، شیراز، فسا

مقدمه

گردشگری یکی از بزرگترین صنایع دنیا بوده که دارای رشد سریعی می باشد. برای بسیاری از نواحی، گردشگری مهمترین منبع درآمد است و برای دیگر مناطق بازده اقتصادی حاصله از گسترش گردشگری بسیار زیاد است. در این مکان ها عموماً پذیرفته شده که آب و هوا بخش مهمی از پایه های گردشگری است به طوری که غالباً نقش آب و هوا در تعیین ظرفیت منطقه برای گردشگری و تفریحات بیرونی واضح است. امروزه صنعت توریسم فراتر از یک صنعت به مثابه یک پدیده پویای جهانی و اجتماعی دارای پیچیدگی های خاص خویش است. پدیده ای که با مکانیسمی در هم تنیده و پنهان در زمان ها و مکان های مختلف اشکال گوناگونی به خود می گیرد و به همین خاطر تاثیرات کامل متفاوتی را برملل مختلف بر جای می گذارد. به همین دلیل شناخت بهترین شاخص آسایش این پدیده میتواند چارچوب های مطمئنی برای برنامه ریزی صنعت توریسم فراهم آورد. توریسم یکی از مهمترین بخشهای اقتصادی جهان به شمار می رود که حساسیت زیادی به آب و هوا نشان می دهد. آب و هوا تاثیر بسیار قوی بر بخش توریسم اعمال می کند، به طوری که در برخی از مناطق جهان، پیش بینی وضعیت گردشگری بر اساس آب و هوا صورت می گیرد. روابط بین هوا، آب و هوا و گردشگری اشکال متعدد و پیچیده ای دارد. مرکب بودن موضوع از یک سو به چندگانگی شکلی توریسم و از دیگر سو به اثرهای آب و هوا بستگی دارد. اثرهای آب و هوا بر گردشگری نسبت به دیگر عوامل بارزتر است. اقلیم می تواند به عنوان یک ثروت اقتصادی برای توریسم مطرح باشد (دی فریتاس ۲۰۰۳: ۴۷). عوامل زیادی بر صنعت توریسم تاثیر می گذارند که یکی از مهمترین آن ها آب و هواست. همراه با جایگاه جغرافیایی، توپوگرافی، چشم انداز، پوشش گیاهی و جانوران، آب و هوا به عنوان یکی از مهمترین منابع پایه محلی در صنعت گردشگری نقش ایفا می کند. می توان گفت که آب و هوا دارای ویژگی یک ثروت عظیم طبیعی است که با تاثیر گذاری بر منابع محیطی، طول مدت و کیفیت توریسم، سلامتی گردشگران و حتی تجارب شخصی گردشگران را نیز کنترل می کند (ذوالفقاری، ۱۳۸۶: ۱۳۰). شرایط اقلیمی از یک طرف نفوذ قوی در افزایش